"Behandeling van polymyalgia rheumatica" – Adaptatie Duodecim-richtlijn ‘polymyalgia rheumatica’ aan de Belgische zorgcontext

Haio: ANDRIES Laura , KUL
Promotor: VERMANDERE Mieke , KUL
Praktijkopleider: Westerlinck Jacques

Context: In deze masterproef worden de aanbevelingen van de door de Finse artsenbeweging Duodecim ontwikkelde richtlijn betreffende polymyalgia rheumatica (PMR) aangepast aan de Belgische zorgcontext. Dit gebeurde samen met collega auteur Els Robijns. Waar zij zich toelegde op de diagnose van PMR, zal deze masterproef zich toespitsen op de behandeling ervan. De aangepaste aanbevelingen worden teruggekoppeld naar de dagelijkse praktijk en uiteindelijk gepubliceerd op de database van EBPracticeNet waardoor ze beschikbaar worden voor alle huisartsen.

Onderzoeksvraag: Klinische vraag 1: Welke medicamenteuze behandeling is het meest aangewezen bij patiënten met PMR ter reductie van de pijn? Klinische vraag 2: Bij patiënten met PMR wat is de effectiviteit van kinesitherapie in het bekomen van pijnreductie?

Methode: Om de Duodecim-richtlijn inzake PMR aan te passen werd gebruik gemaakt van een procedure die gebaseerd is op de ‘Adapte Manual and Resource Kit’, een internationaal aanvaard instrument dat gebruikt wordt om bestaande richtlijnen en aanbevelingen aan te passen aan de lokale context. Dit adaptatieproces start met een screeningsfase waarin op basis van 2 klinische vragen via een systematische zoektocht op zoek werd gegaan naar bestaande richtlijnen. De gevonden richtlijnen werden vervolgens gewaardeerd op basis van AGREE II waarbij de onderliggende evidentie van de aanbevelingen in de gevonden richtlijnen werd nagegaan. In de daaropvolgende adaptatiefase werden de bestaande aanbevelingen waar nodig aangepast waarna in de implementatiefase de geadapteerde aanbevelingen getoetst werden aan de dagelijkse praktijk. Initieel werden de helderheid en de toepasbaarheid ervan beoordeeld door middel van een van peer review bij 21 huisartsen in opleiding en 2 stage coördinatoren, vervolgens door semigestructureerde interviews bij 5 huisartsen, 2 patiënten en 1 reumatoloog.

Resultaten: De resultaten bekomen uit de screenings- en adaptatiefase werden zorgvuldig opgelijst in een matrix. Uiteindelijk werden de aanbevelingen van de Duodecim-richtlijnen geadapteerd aan de hand van de 2015 Recommendations for the Management of Polymyalgia Rheumatica: a European League Against Rheumatism/American College of Rheumatology collaborative initiative. Dit resulteerde in 5 aanbevelingen geformuleerd rond de medicamenteuze en de niet-medicamenteuze aanpak van PMR, waarbij enkele kleine aanpassingen werden doorgevoerd ten opzichte van de oorspronkelijke Duodecim-richtlijn. Na een peer review waarbij 4 van de geadapteerde aanbevelingen als onvoldoende helder en 3 als onvoldoende toepasbaar werden bevonden, werden deze aanbevelingen waar nodig opnieuw aangepast. Vervolgens werden de aangepaste aanbevelingen voorgelegd aan artsen en patiënten die de aanbevelingen grotendeels goed bevonden, maar verscheidene bemerkingen hadden.

Conclusie: De resultaten van de peer reviews en de interviews tonen aan dat het gebruik van corticosteroïden als hoeksteen van de behandeling van PMR wordt onderschreven. Over de tijdelijkheid van de behandeling lijkt ook overeenstemming te zijn tussen de geïnterviewde artsen: deze dient, waar mogelijk, best op een bepaald moment stopgezet te worden. Over de opstartdosis

en de afbouw van de corticosteroïden lijkt er tussen de bevraagde artsen heel wat minder consensus te bestaan. Er is bijgevolg nood aan aanvullend onderzoek voor een beter onderbouwd behandelingsplan. De resultaten van zowel de peer review als van de interviews wijzen erop dat voor de associatie van methotrexaat of azathioprine aan corticosteroïden beter doorverwezen wordt naar tweede en derde lijn. Kinesitherapie lijkt op basis van de resultaten van de bevragingen een plaats te kunnen hebben in de behandeling van een subpopulatie patiënten met PMR.